

*Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne
rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici,
morți în faimă de martiri sub regimul comunist*



EPISCOPUL IOAN SUCIU

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății

„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XX Nr. 9 (230) septembrie 2013

Nașterea Sfintei Fecioare Maria

Maria s-a născut pentru a fi Mama Regelui nemuritor al veacurilor. Ziua venirii Mariei pe lume reprezintă un moment hotărâtor în realizarea planului de mântuire al lui Dumnezeu, căci odată cu nașterea Preacuratei a început opera de răscumpărare a omenirii. Părinții, Ioachim (înseamnă „*pregătirea Domnului*”) și Ana („*harul lui Dumnezeu*”), au avut-o după stăruitoare rugăciuni și după promisiunea de a închina Domnului copilul lor. La opt zile după naștere, după obicei, i-au pus numele **Maria**, nume sfânt care va fi preamărit în Cer și pe Pământ. Numele înseamnă **Doamnă** sau **Stăpână**; mai înseamnă **Steaua Mării**, călăuză celor care străbat „*marea furtunoasă a vieții*”. Împlinindu-și promisiunea, Ioachim și Ana au dus-o pe Maria în Templul din Ierusalim; avea trei sau cinci ani. Maria s-a consacrat cu totul Domnului „*făcând vot de feciorie, de detașare de bunurile lumești și de ascultare*”, astfel, ea a deschis un nou mod de viață pentru a-L servi pe Dumnezeu. Supunerea ei față de cuvântul lui Dumnezeu este un model de credință. Fără de păcat și plină de har, Fecioara Maria strălucește prin virtuți, etern model pentru cei ce sunt pe calea perfecțiunii spirituale și pentru Reuniunea Mariană. Referindu-se la viața Preacuratei, Pr. Emanoil d’Alzon (1810-1880) spune: „*Ea se ruga, ea adora, ea sfințea în tăcere în jurul ei*”. Prin „*Ave, Maria*”, numele ei este rostit de milioane de ori în fiecare zi.

După Sinodul de la Efes (431) în care Sfânta Fecioară a fost definită ca *Mamă a lui Dumnezeu*, Papa Sixtus al III-lea a înălțat unul din cele mai importante lăcașuri din Apus închinat Sfintei Fecioare, *Bazilica Santa Maria Maggiore* din Roma. În *Bazilică*, un mozaic de unică valoare ilustrează *Buna Vestire*, reprezentare artistică a acestui adevăr. Preacurata este reprezentată în artă cum nu mai este nimeni. Giuseppe Verdi (1813-1901) a compus o „*Ave, Maria*” și o „*Stabat Mater*”. Giovan Battista Pergolesi (1710-1736) a învățat de la mama sa să o iubească pe Sf. Fecioară, Mama noastră cerească. A creat cea mai mișcătoare „*Stabat Mater*”, despre care Verdi a spus că „*nu va putea fi niciodată egalată în câmpul artei*”. Iosif Haydn (1730-1809), cel care iubea Rozarul și adesea era văzut cu el în mâini, a compus 22 de Liturghii, 118 simfonii, peste 800 de lucrări și cunoscuta „*Stabat Mater*”, în timp ce compunea, obișnuia să coboare în capelă să zică o „*Născătoare de Dumnezeu*”. Cei mai mari pictori ai lumii au reprezentat-o pe Sfânta Fecioară în operele lor. O pictură legată de Sărbătoarea Nașterii Preacuratei este „*Înfățișarea la Templu*” a lui Tinoretto (1518-1594) care aparține „*scolii venețiene*”. Într-o îmbinare tainică de lumină și întuneric în nuanțe succesive, Preacurata urcă treptele Templului, sigură, cu privirea ușor ridicată, urmând chemarea Celui Atotputernic.

Sărbătoarea Nașterii Preacuratei să ne conducă la cunoașterea și iubirea Maicii Domnului, la urmarea virtuților sale și la sfințirea vieții noastre.

„*Cu blândul Isus, să ne binecuvânteze Fecioara de Sus!*”

CALEA DESĂVÂRȘIRII

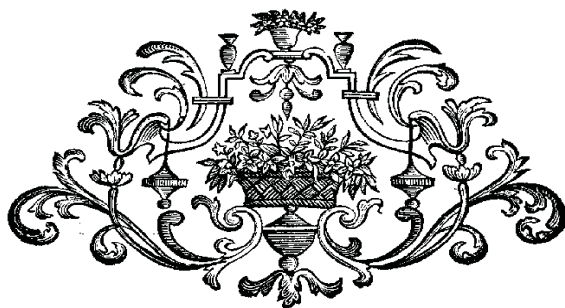
Despre rugăciune

După cum un pământ, oricât de bun ar fi, pentru ca să rodească, trebuie să fie adăpat de ploaie nu o dată, ci de mai multe ori, tot așa și sufletul nostru, ne spune Sfântul Ioan Gură de Aur, trebuie mereu udat cu rugăciunea, dacă vrem să rodească dreptate și sfințenie. Să stăruim în rugăciune și mereu cu multă credință, căci stăruind multă vreme în acest fel, vom ajunge să primim virtutea și desăvârșirea ce o dorim.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933



SUMAR

Editorial.....	2	pleacă în două direcții diferite	
Un exemplu uitat.....	4	din același punct?.....	12
Episcopul Ioan Suciș - Mărturie.....	5	Reuniunea Mariană	
Pagini bilingve.....	10	Centenar.....	18
Paralele, sau două drepte care			

Un examen uitat...

Ți-au rămas în amintire spicele aurite ce cădeau sub seceră, pajiștile ce dormeau în cântecul de leagăn al coasei și acum, poate, ai sub ochi porumbul ce se prăvălește, prunii și merii ce-și dau munca lor. „**Pământul nu ține pentru el, ci-ți dăruiește fructul. El rodește pentru tine**”, așa spune Sfântul Ioan Gură de Aur. Iară tu, omule, învață pilda și nu te lăsa întrecut. Întregul șantier al firii nu-i decât un efort pentru a-ți face o mare donațiune: pâinea. Și apa de sus și apa de jos, și pământul dintre ele și de sub ele, toate-și dau belșugul lor de năzuință ca să ai pâinea.

Pământul este pentru om, iar omul pentru Cer.

Pământul își aduce rodul: pâinea.

Iar tu? Unde este rodul tău?

Să faci această meditație pe margine de miriște întoarsă. Pământul tace și rodește. Tu?... faci zgomot cu care îți alinți lenea, lenea cea mai teribilă: să nu aduci roade pentru Cer.

Să te rușinezi în fața unei brazde! Ea și-a adus roada.

Roadele tale? Poate întreaga vacanță ai făcut baie în cloaca poftelor tale, în băltoaca leneviei tale.



Ce-ai făcut? Te-ai legat mai strâns de trupul tău, de viitorul tău cadavru, pentru că i-ai dat ascultare.

Sau te-ai ghemuit în tine, căptușit în egoismul tău de singurul dor de a-ți face pe plac? Plăcerile sunt scândurile sicriului tău, sunt treptele pe care cobori la iad.

Unde sunt roadele?

Iată întrebarea la examenul pe care încă nu l-ai trecut, examenul vieții și-al conștiinței tale.

Episcop Ioan SUCIU

„Episcopul Ioan Suciu”

- MĂRTURII -

„*Episcopul Ioan Suciu* – Mărturii -”, cartea domnului Ion Moldovan, directorul Editurii Arhiepiscopale, a apărut recent, în vara aceasta, cu ocazia comemorării celor şaizeci de ani de la stingerea din viaţă a Episcopului Ioan Suciu în închisoarea de exterminare din Sighet.

Apărută în acest context, cartea este un elogiu adus peste ani Episcopului Tinerilor, Ioan Suciu, Martir şi Sfânt, mărturisitor al credinţei în a doua jumătate a secolului trecut, când, în situaţia regimului comunist instaurat în ţara noastră după cel de Al Doilea Război Mondial, s-a dezlănţuit persecuţia asupra Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, **„poartă de acces pentru spiritul occidental”**. În **„noua şi de nerecunoscut Românie”**, Biserica Greco-Catolică a fost scoasă nemeritat în afara legii, preoţii şi toţi Episcopii fiind întemniţaţi.

Paginile volumului au în centru, cum este şi firesc, personalitatea distinctă a Preotului şi Episcopului Ioan Suciu, aşa cum este reconstituită prin mărturiile celor care l-au cunoscut direct, mărturii care îmbogăţesc biografia Episcopului chiar şi cu detalii care în alte condiţii ar fi trecut neobservate. În acelaşi timp, aceste mărturii dovedesc dimensiunea influenţei pe care Ioan Suciu a avut-o

asupra oamenilor. Dorinţa de a-l cunoaşte şi a-l avea ca model am întâlnit-o şi la generaţia mai tânără. Teologul Ciprian Vestemean, tot ca un omagiu adus Episcopului pentru comemorarea amintită, a publicat o carte cu titlul asemănător: **„Episcopul martir Ioan Suciu-Mărturii”**.

„Cuvânt înainte” - A suferit ca un bun ostaş al lui Cristos - a Eminenţei Sale Cardinal Lucian Mureşan deschide volumul pe care îl prezentăm. Eminenţa Sa binecuvântează pe toţi cititorii acestor pagini emoţionante şi îi încredinţează ocrotirii Preacuratei şi a Mântuitorului nostru Isus Cristos, dorind ca Episcopul Ioan Suciu să fie model de viaţă creştină şi sfinţenie în lumea noastră tot mai îndepărtată de Dumnezeu. Ultimele pagini ale cărţii cuprind capitolul **„Corespondenţă”**, urmat de **„Postfaţă - Lanţul tăriei”**. Postfaţa aparţine lui Emil Hurezeanu, în întregul ei este un elogiu adus Blajului, Mica Romă - Capitală spirituală şi culturală a românilor -, Bisericii Unite şi oamenilor ei fără asemănare, printre care şi Episcopul Martir Ioan Suciu.

Conţinutul cărţii este alcătuit din zece mărturii: **„Moartea Preasfinţitului a adus multă tristeţe şi jale în casele noastre”**, Letiţia

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

Banța; **„Îl avea în permanență pe Isus în față, ca unic și adorat model”**, Maria Bărbat; **„Teolog și orator strălucit, scriitor inspirat, martir și erou național”**, Ion Brad; **„Era păstorul de care aveam nevoie în Vinerea Mare pe care Domnul ne-a dat-o”**, Viorica Lascu; **„Pe unde mergea Preasfințitul Ioan Suci, curgea har în urma sa...”**, Pr. Nicolae Lupea; **„Copila mea, ce-ți mai face sufletelul?”**, Sr. Elena Moldovan; **„Preoților, fiți tari pentru că va veni vremea când veți face Liturghie pe masa pe care mâncați”**, Sora Ernesta; **„Bunul nostru Părinte Ioan Suci...”**, Lucian Petrescu; **„La fiecare cuvânt al său, sufletele noastre erau mai pline de har și mai puternice”**, Olimpia Stănculea; **„Rezistă cu credincioșii hoției care se face... Preacurata ne asistă...”**, Pr. Bernard Ștef A.A.

Cartea este compusă din întrebările pe care autorul le pune celor zece mărturisitori, cu o excepție sau două, toți sunt foști elevi ai Blajului, întrebări despre Episcopul Martir, și din mărturiile acestora. Acest mod de a gândi structura cărții conduce la o mai adâncă înțelegere a dramei trăită de Biserica Unită, de preoții, ierarhii și credincioșii ei timp de patruzeci de ani, și a tainei vieții unui Martir - Episcopul Ioan Suci.

Ioan Moldovan știe ce vrea, întrebările sunt bine gândite, putem spune că ele urmăresc firul cronologic

al vieții Episcopului - familia, copilăria, studiile -, dar prioritatea o dețin întrebările care depășesc un moment din viață și fac trimiteri la Preotul Ioan Suci, la apostolatul său în rândul tinerilor, la felul său de a fi, la spiritul de sacrificiu. Sunt și întrebări cu insistență asupra unor realități care trec dincolo de un moment important sau crucial din viața Episcopului, întrebări care obligă la luarea unor decizii. Alte întrebări ating represiunea violentă împotriva Bisericii Greco-Catolice și pun în evidență vinovăția autorităților comuniste, dar și vinovăția celor care poartă răspunderea morală a persecuției. Ierarhii și preoții noștri nu au avut alt răspuns în fața prigoanei dezlanțuite decât forță interioară dată de credință și martiriul. Există în viață situații care cuprind omul pe de-a-ntregul.

În aceste momente hotărâtoare, preotul, profesorul și Episcopul Tinerilor, în detenție fiind, rămâne lângă cei pe care i-a format, împreună se regăsesc uniți prin aceeași forță sufletească și credință. Forța sufletească a foștilor elevi ai Părintelui Suci străbate cartea și-i luminează paginile chiar și atunci când ele sunt dureroase; datorită ei, credința și iubirea față de Biserica Unită au trecut anii, și, deopotrivă, iubirea și devotamentul față de **„Părintele...”**

Ne oprim atenția asupra câtorva

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

întrebări: „*Care era atmosfera într-o casă cu nouă copii?*”; „*În ochii copilului care erai atunci, cum apărea Ioan Suci?*”; „*Dar pe preotul Ioan Suci cum vi-l amintiți?*”; „*Este cunoscută deosebita influență pe care Preasfințitul Ioan Suci o avea asupra tinerilor, grija pe care le-o purta acestora. Ați fost martor la întâlniri ale Episcopului cu tinerii?*”; „*Au rămas celebre predicile și îndemnurile la rezistență rostite în Catedrala din Blaj. Ce vă amintiți din acea perioadă?*” „*Pe Câmpia Libertății ce s-a întâmplat?*”; „*Ce se întâmpla în școli care, de pildă, la Blaj, aparțineau și erau conduse toate de Biserică?*”; „*Părinte Bernard, ce credeți că ne-a rămas cel mai de preț nouă, celor de astăzi, de la Preasfințitul Ioan Suci?*”; „*Dacă Preasfințitul Ioan Suci ar trăi azi, ce părere credeți că ar avea despre lumea în care trăim?*”

Intrând în substanța cărții, urcăm înspre trecut. În acel trecut este Blajul născut prin legătura cu Roma, este Biserica Blajului, Biserica Unită, căreia i se datorează deschiderea primelor școli în limba română, Blajul cu preoții-profesori erudiți care au pus bazele culturii române moderne și au creat Școala Ardeleană, Blajul cu Episcopii lui plini de sfințenie, Blajul jertfelor și spiritualitatea Blajului care a înfrumusețat sufletele oamenilor - acesta este mediul imediat în care s-a format Ioan Suci. Studiile de la Roma

i-au desăvârșit formarea personalității.

În mărturia sa, doamna Maria Bărbat face să reînvie în ochii cititorilor atmosfera plină de armonie din casa preotului Vasile Suci, blând și autoritar în același timp, tatăl viitorului Episcop. Mama, dedicată familiei, educației celor nouă copii, Bisericii și acțiunilor caritative inițiate de Reuniunea Mariană. Episcopul Ioan Suci a avut-o ca model pentru cartea „*Mama*”. Capitolul „*Corespondență*” dinspre finalul volumului redă puterniciile legături dintre membrii familiei atât de uniți prin dragoste.

Toate amintirile din volum fac să răsară în fața noastră o mare viață, viață presărată cu atâtea momente mărețe, viața unui sfânt care a reușit să entuziasmeze și să înflăcăreze pe oameni pentru cauza lui Cristos și a Bisericii Sale.

Este cunoscută preocuparea Părintelui pentru formarea caracterelor tinerilor. Orele de religie, Exercițiile spirituale, Reuniunea Mariană, pelerinajele, toate erau îndreptate spre acest scop, dar și apropierea prietenoasă de tineri cu care juca fotbal, pauzele sau orice alt prilej. Domnul Lucian Petrescu descrie o tabără mariană organizată de Părintele la Stâna de Vale și împrejurimi - viață în „*sălbăticia măreață a naturii*”, cu un program ce urmărea formarea spirituală, dar și călirea fizică a

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

elevilor: Sf. Liturghie, spovezi, meditații excursii și sport. Și toate sub ochii plini de grijă ai Părintelui care-i învăța să depășească greutățile și obstacolele, îi pregătea pentru o viață cinstită și curajoasă.

Evocarea scriitorului Ion Brad, și el fost elev al Blajului, este tulburătoare. După zeci de ani, în conștiința și inima sa este atât de vie **„figura de păstrat în icoane a Episcopului doctor Ioan Suciu, pe care am avut fericirea să-l cunosc...”**. Virtutile Preasfinției Sale remarcate de omul de cultură de azi, Ion Brad, sunt cuprinse în titlul mărturiei: teolog, orator, scriitor, martir și erou la care se adaugă cele menționate pe întinderea cărții: inteligența, blândețea, bunătatea, modestia, iubirea și respectul celui alt.

Tot Ion Brad pune în evidență valoarea scrierilor Preasfinției Sale, **„stilul de poem teologic și filozofic, simțul original al metaforei, izul cărturăresc al savantului cititor de texte sfinte, stăpânind cuvintele și obligându-le să devină rugăciune”**.

Toate mărturiile subliniază darul oratoric al Preasfinției Sale. Catedrala din Blaj va păstra peste veacuri ecoul cuvintelor rostite de Preotul și Episcopul Ioan Suciu. Neuitate vor rămâne predicile din toamna anului 1948, îndemnurile date credincioșilor de a rămâne fideli Bisericii Greco-Catolice al

cărei Calvar începuse. Sr. Elena Moldova le amintește în mărturia sa: **„...rugați-vă la Sfânta Fecioară să nu cădeți în ispite, să nu ne copleșească teama. Drepti ca flacăra de lumânare să putem mărturisi credința în Isus Cristos, în Biserica întemeiată de EL”**.

Vocea aceasta trebuia făcută să tacă. În mai 1948, la aniversarea celor 100 de ani de la Adunarea de pe Câmpia Libertății, Mitropolitul ortodox al Sibiului, pe aceeași Câmpie a Libertății chema direct Biserica Greco-Catolică să treacă la Biserica Ortodoxă, PSS. Ioan Suciu nu i s-a permis să vorbească, spun mărturiile celor care au fost de față.

Și Blajul sfânt și cărturăresc trebuia să dispară. Dar, semnele continuității lui, în clandestinitate, încep.

Din toamna aceluiași an, doamna Olimpia Stănculea își amintește o seară în care **„culuare vii”** cu elevii Școlilor din Blaj, cu teologii și cu populația îl așteptau pe Preasfinția Sa la ieșirea din Catedrală, întâmpinându-l cu **<Pe Stăpânul și Arhiereul nostru, Doamne, îl păzește> Apoi l-am condus până la Reședință, așa cum făcuserăm și în alte rânduri**. De fapt, situația se repeta seară de seară și este descrisă de toți foștii elevi ai Preasfințitului. Au urmat arestările. Peste Blaj s-a lăsat **„Multă tristețe. O tristețe mută, sfâșietoare,**
(continuare în pag. 9)

apăsătoare. Credincioșii îl iubeau mult pe Preasfințitul. Tinerii din oraș încercau să-l apere, făcând cululare vii de la Reședință până la Catedrală și înapoi”, ne spune Sr. Elena Moldovan.

Apărând dreptul la libertate al Bisericii Greco-Catolice și îndemnând credincioșii să nu-și părăsească credința, Episcopul Ioan Suciș și-a asumat toate riscurile, știa că va fi arestat, dar continua: **„Dușmanii Bisericii noastre vin la voi și vă îndeamnă să părăsiți credința, să ieșiți din barca pe care o conduce Episcopul Romei și să intrați în barca lor. La mulți vă e frică și-i spuneți lui Isus: Isuse, din cauza Ta sunt prigonit, am de suferit”,** își amintește Pr. Nicolae Lupea.

Episcopul Ioan Suciș și toți episcopii greco-catoici au fost arestați în noaptea de 28 octombrie 1948. Ceea ce a urmat nu s-a știut imediat, doar cu timpul. Mitropolia era a nimănui, Catedrala, pierdută, pustiul stăpânea orașul sfințit prin credință, muncă cinstită și jertfe. Rugăciunile credincioșilor pentru susținerea Preasfințitului lor și pentru toți Episcopii erau presărate cu durere și lacrimi, își amintește Sr. Elena Moldovan

De reținut și de meditat sunt răspunsurile date domnului Moldovan la întrebările care fac trimitere directă

la timpurile de azi, în situația în care Preasfințitul Suciș ar trăi: **„Nu știu ce părere ar avea, dar știu că n-ar sta cu mâinile încrucișate. S-ar apuca de lucru, mai ales cu tinerii”,** spune doamna Maria Bărbat.

Care este cel mai prețios dar rămas nouă de la Preasfințitul? Pr. Bernard Ștef sintetizează răspunsurile tuturor: **„Exemplul. Exemplul demn de cinste și urmat.”**

Dar Biserica? Doamna Olimpia Stănculea încheie: **„Biserica Greco-Catolică nu mai este azi ce era altădată. Prigoana comunistă a lăsat urme și răni adânci în Biserica noastră. Dar ea există. Iar existența ei este una eroică”.**

Cartea **„Episcopul Ioan Suciș - Mărturie”** a domnului I. Moldovan se cere a fi citită, este o parte a istoriei Bisericii noastre atât de puțin cunoscută, este și o întâlnire cu un Sfânt al zilelor de azi, care a fost închis între zidurile suferinței și ale tăcerii și a fost ucis ca să fie uitat.

Dar nu putem uita. Sfântul Episcop Ioan Suciș s-a ținut drept în fața supliciilor, nu s-a încovoiat, nu a cedat, a rămas fidel Bisericii Greco-Catolice, Biserica Romei, pe care a iubit-o până la jertfa vieții și această jertfă ne înnobilează pe toți care suntem fiii acestei Biserici.

Otilia BĂLAȘ

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Récits de Mgr. Ploscaru, évêque de Lugoj

Les survivants, libères en 1964, sont encore persécutés par la Securitate: chacun est suivi, questionne de jour et de nuit. Trois évêques en sont morts. Les deux derniers ont connu la chute du rideau de fer: Mgr. Todea, malheureusement rapidement très malade, et Mgr. Ploscaru. Lors de sa première visite à Rome après la chute du communisme, il dira au Pape Jean-Paul II: *„En prison, j’ai offert ma vie plusieurs fois, mais le Bon Dieu n’en pas voulu. Il a pris ceux qui étaient des saints et moi Il m’a laissé sur la terre pour faire pénitence et le Pape a ri!”*

Et Mgr. Ploscaru continue: *„Quand, dans la prison, on me demandait ce que je faisais, je répondais: <Je prie toute la journée>. Ils n’avaient rien contre ça...”*

Les autres détenus tenaient de se suicider. Entre les étages de la prison, il y avait un réseau de filets pour que les gens ne sautent pas pour se suicider, qu’ils ne tombent pas.

Mais pour nous, mourir pour Christ, c’était bien!

Encore une anecdote:

„J’ai été en prison avec un général orthodoxe. Par la fenêtre on voyait un édifice avec des coupoles. Au sommet des coupoles il y avait des croix avec un bras transversal plus large à une extrémité. <Qu’est-ce que ce bâtiment, me demanda-t-il?> Je lui répondis: <Surement une église orthodoxe, les croix suivent la direction du vent!> - <Et les croix catholiques, elles ne tournent pas?> - <Non, pas de tout! La preuve, c’est que nous sommes tous ici en prison!”

(a suivre)

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Amintiri ale Mons. Ploscaru de Lugoj

Supraviețuitorii, eliberați în 1964, sunt încă persecutați de Securitate: fiecare este urmărit, interogat ziua și noaptea. Trei Episcopi sunt morți. Ultimii doi au cunoscut căderea cortinei de fier. Episcopul Todea, din nefericire, este foarte bolnav, și Episcopul Ploscaru. Când a fost prima dată la Roma, după căderea comunismului, va spune Papei Ioan Paul al II-lea: *„În închisoare, am oferit de multe ori viața mea Bunului Dumnezeu, dar Dumnezeu nu a vrut-o. El a luat-o celor care erau sfinți și pe mine m-a lăsat pe pământ să fac penitență și Papa a râs!”*

Și Episcopul Ploscaru continuă: *„Când, în închisoare, mă întrebau ce fac, eu răspundeam: <Mă rog toată ziua>. Ei nu aveau nimic împotriva...”*

Alți deținuți încercau să se sinucidă. Între etajele închisorii era o plasă de sârmă pentru ca deținuții să nu sară ca să se sinucidă, ca să nu cadă.

Dar pentru noi, a muri pentru Cristos, aceasta era bine!

Încă o amintire:

„Am fost în închisoare cu un general ortodox. Prin fereastră se vedea o clădire cu două cupole. În vârful cupolelor erau cruci cu un braț transversal, mai larg la o extremitate. <Ce clădire este aceasta m-a întrebat el?> Eu i-am răspuns: <Desigur, o biserică ortodoxă, crucile urmează direcția vântului!> - „Și crucile catolice, ele nu se întorc?” - <Nu, deloc!> Dovada este că noi suntem aici în închisoare!”

(va urma)

Paralele, sau două drepte care pleacă în direcții diferite din același punct? (I)

Pe site-ul “dialoguri_greco-catolice”, Domnul Boian Marian a lansat ideea realizării unei paralele între Vasile cel Mare din Cezareea Capadociei și Benedict de Nursia, ambii autori morali sau direcți ale unor reguli de viață monahală care au avut impact major asupra Bisericii în Orient și Occident.

În mod cert, pentru încercarea de a realiza o paralelă, se poate începe cu două schițe biografice ale vieților celor doi sfinți. Ulterior este posibilă dezvoltarea ideii cu o prezentare sumară a Regulilor care poartă numele lor: Regula bazilitană și Regula dominicană. Fiind vorba despre Reguli care au avut un impact major asupra vieții monahale, nu cred că putem să ne oprim aici. Mi se pare de folos cercetarea impactului vieții monahale asupra vieții sociale în ariile răsăritenă și apuseană a Europei. Numai astfel putem arăta cum a influențat Biserica istoria evoluției vieții sociale în ariile în care a acționat ca o forță spirituală.

După cum se vede din cele spuse mai sus, volumul de muncă pentru realizarea fiecărei etape este important. Probabil și textul final va fi voluminos. De aceea eu mi-am propus în prima fază să realizez doar cele două schițe biografice. În viitorul apropiat, cred, va fi abordat și restul etapelor.

Scurtă biografie a Sfântului Vasile cel Mare. Copilăria și studiile

Vasile din Cezareea, numit și Vasile cel Mare s-a născut în anul 329 și a murit la 1 ianuarie 379 în Cezareea. Este unul dintre principalii Parinți ai Bisericii. A venit pe lume într-o familie creștină de avocați și oratori, bogată și numeroasă. Tatăl său era Vasile cel Bătrân, un vestit orator, iar mama lui, Emmelia era dintr-o familie bogată din Cezareea din Pont. Bunicul său matern a fost martir, executat înainte de Edictul de toleranță religioasă promulgat de Constantin și Licinius în 313, iar bunica sa, Macrina cea Bătrână, a urmat învățămintele lui Grigore Taumaturgul (Vindecătorul), pe care le-a transmis întregii familii. Vasile a avut încă opt frați, dintre care patru sunt venerați ca sfinți: Macrina cea Tânără, Naucratiu, Petru de Sebasta și Grigore de Nyssa.

Vasile a deprins retorica pe lângă tatăl său, apoi și-a urmat studiile în Cezareea Capadociei, Constantinopol și în final la Atena. Aici l-a întâlnit pe Grigore de Nazianz, care îl protejează contra diverselor hărțuiri uzuale la intrarea în Academie. Astfel s-au pus bazele unei prietenii de-o viață. Relația este întărită la un concurs de retorică unde o grupare de armeni voiau să-l umilească pe Vasile, dar

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

Grigore îi ia apărarea. Din scrierile lui Grigore de Nazianz rezultă că în prima parte a studiilor la Atena, Grigore a jucat rolul unui profesor pentru Vasile. Legătura lor spirituală provenea și din faptul că ei aveau o credință puternică, erau atrași de viața contemplativă, dar trăiau într-un mediu practic păgân, studiind literatura greacă clasică prin operele lui Homer, Euripide, Sofocle. În acea perioadă Vasile îl are ca discipol pe viitorul împărat Iulian.

Viața monahală

În 355, la vârsta de 26 de ani, Vasile părăsește Atena fără acordul lui Grigore de Nazianz. Predă retorica în Cezareea Capadociei și la Neocezareea și exercită profesia de avocat până în 356. Trebuie amintit că numele de Cezareea a fost dat multor localități din aria fostului Imperiu Roman. După moartea tatălui său, mama și sora sa Macrina se retrag în Pont unde duc o viață ascetică. Regiunea istorică Pont, al cărei nume se trage de la Marea Neagră (Pontus Euxinus) este situată pe teritoriul actual al Turciei. Orașul principal al provinciei era Trabzon, cunoscut și sub numele de Trebizonda sau Trapezunt. Mama și sora lui Vasile insistă să demisioneze, să se boteze și să ducă o viață monahală. Vasile primește botezul la vârsta de 27 de ani din mâinile episcopului Dianius de Cezareea. Profund atras de viața monahală, el decide să o studieze în formele ei existente în Siria, Palestina

și Egipt. Viața monahală din acele timpuri avea o structură incipientă și se prezenta sub două forme: cenobitismul (viață monahală în mici comunități) și anahoretismul, sau pustnicia (viață singuratică dedicată rugăciunii și contemplației). Pustnicul (anahoretul) Pahomie cel Mare poate fi considerat întemeietorul primelor mănăstiri, atât masculine cât și feminine), deoarece el înființează în Egipt, prin 315, câteva mănăstiri după un model militar. Modelul va fi preluat ulterior, la începutul sec. V și în Occident.

Periplul lui Vasile durează doi ani. În 358 renunță la lume, se retrage în singurătate în Pont, pe malul Irisului, în apropierea unei comunități de femei pe care au format-o sora sa Macrina și mama sa Emmelia. Pe malul opus al cursului de apă el creează o “pustnicie” (cel mai potrivit nume în limba română, echivalent termenului francez “ermitage”) la care se alătură în curând mai mulți călugări. Raporturile dintre cele două comunități, practic o *mănăstire dublă*, sunt cunoscute prin dialogurile scrise lăsate de fratele lui Vasile, Grigore de Nyssa, cu sora lor Macrina.

Acolo, Vasile primește vizitele prietenului sau Grigore de Nazianz și dezvoltă o regulă de viață monahală. În corespondența sa epistolară cu Grigore de Nazianz, Vasile trimite regulile formulate, care vor deveni ulterior regulile Ordinului Sfântului

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

Vasile. Devenit preot, el redactează sfaturi, dintre care 55 vor forma “Regula mare”, iar altele 313 vor constitui “Regula mică”. Fără îndoială, în vizitele sale Grigore de Nazianz a contribuit la formularea regulilor monahale care vor deveni fundamentul monahismului oriental. Vasile rămâne în acest cadru de lucru și meditație cinci ani.

Preoția lui Vasile

În 362 Vasile părăsește mănăstirea pentru a-l asista pe episcopul Cezareei din Capadocia Dianius, care moare curând. Succesorul episcopului Dianius, Eusebiu, îl face auxiliarul său. Vasile ajută la gestiunea Episcopiei și predică în Cezareea. Unul dintre motivele principale pentru care Vasile acceptă funcția de auxiliar al episcopului este nevoia de a-l sfătui pe acesta cum să facă față persecuțiilor împăratului Iulian (care domnește între 360 – 363, numit de către creștini în sens peiorativ *Apostatul*), fostul său codiscipol. În tot acest timp Vasile rămâne în contact cu mănăstirea sa printr-o bogată corespondență epistolară.

Vasile îl părăsește pe Eusebiu, probabil din cauza acuzațiilor de arianism care-i erau aduse episcopului. Conflictul clerului cu Eusebiu va duce curând la o diviziune. Sfătuindu-se cu Grigore de Nazianz, Vasile decide să nu participe la conflict și să se retragă la mănăstirea lui din Pont.

Venirea la putere a împăratului Valens (28 martie 364 – august 378) marchează începutul persecuțiilor contra partizanilor “credinței de la Niceea”. În aceste condiții, Vasile decide să revină, să-și susțină episcopul și clerul. Acest ajutor dat de Vasile în timpul persecuțiilor lui Valens vor ajuta la reconcilierea diverselor facțiuni ale clerului. În 364 Vasile redactează tratatul “Contra lui Eunomius”, în care dezvoltă o întreagă teologie contra lui Eunomius și concepția acestuia despre Dumnezeu, care nega Sfânta Treime.

În anul 368 o mare foamete a lovit Cezareea. Vasile predică milostenia și folosește averea mamei sale decedate pentru a-i hrăni pe săracii orașului său, indiferent de religie. http://jesusmarie.free.fr/dictionnaire_de_theologie_catholique/lettre_B.html

a. Episcop de Cezareea

La moartea episcopului Eusebiu, în anul 370, episcopii provinciei Cezareea Capadociei s-au reunit pentru a alege arhiepiscopul provinciei. Alegerea s-a dovedit dificilă deoarece numărul episcopilor arieni și al celor care apărau „credința de la Niceea” era aproape egal. Alegerea s-a amânat până ce la lucrări a putut participa Grigore cel Bătrân din Nazianz (tatăl lui Grigore de Nazianz), care era un mediator

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

respectat. Alegerea lui Vasile s-a făcut cu o majoritate redusă, de câteva voturi, deoarece Vasile era un apărător al „credinței de la Niceea”. El devine episcop al orașului său natal, Cezareea Capadociei, mitropolit al provinciei Capadocia și episcop titular al diecezei din Pont. La început, administrația lui Vasile a întâmpinat dificultăți din cauza episcopilor arieni.

b. Opoziția contra arianismului și a împăratului Valens

În anul 371, din motive preponderent fiscale, împăratul Valens decide divizarea administrativă a Capadociei, creând provincia *Cappadocia Secunda* cu capitala la Tyane și instalând acolo pe episcopul Antim. Această divizare administrativă a declanșat un lung conflict între Vasile și Antim. Problema mare a rămas însă lupta contra arianismului, cu atât mai mult cu cât împăratul îi proteja pe arieni și îi persecuta pe apărătorii „credinței de la Niceea”. Împăratul trimite pe prefectul Modeste pentru a impune arianismul. Dar Vasile nu poate fi clintit de amenințările prefectului imperial. Grigore de Nazianz îi atribuie lui Vasile acest răspuns: *„Când este vorba despre Dumnezeu și despre ale sale, restul nu contează; noi nu-l privim decât pe el. Focul, sabia, animalele sălbatice, ghiarele care sfărtecă carnea, sunt mai degrabă plăcerea noastră decât frica. După asta, insultă-ne,*

amenință-ne, folosește-te de toată puterea ta. Dar adu-i la cunoștință împăratului că tu nu ne vei face să profanăm credința nici prin violență, nici prin persuasiune.” În anul următor împăratul Valens a venit la Cezareea, dar în ciuda poziției clare a lui Vasile, nu l-a demis, fiind impresionat de personalitatea episcopului Cezareei.

c. Administrarea de dieceză

Administrarea diecezei sale a fost marcată de un profund angajament social. Vasile dezvoltă o adevărată asistență publică. El înființează în fiecare circumscripție a diecezei sale un azil pentru a-i primi pe săraci și bolnavi. La Cezareea construiește un stabiliment complet, un mic orașel, care avea în centru o biserică, înconjurată de aziluri pentru bătrâni, un spital pentru bolnavi, un han pentru călători, pelerini, clădiri pentru oamenii de serviciu, și școli pentru copiii orfani. Totul era finanțat de Biserică. Ansamblul a fost numit *Baziliada*, în cinstea fondatorului său.

Vasile și-a supravegheat atent dieceza vizitând parohiile, în ciuda sănătății sale fragile. El apără imunitățile ecleziastice, dar nu susține excentricitățile unor călugări. Din acest motiv scrie Regulile morale (redactate între 376 și 378) unde sunt expuse principiile vieții monahale și le trimite călugărilor bazilienii din Pont ca testament. Aceste Regulile morale, diferite de Regula Sf. Vasile,

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

sunt o sinteză a doctrinei sale spirituale și ascetice.

d. O luptă neterminată

A căutat fără încetare unitatea Bisericii și a luptat pentru aceasta în toate scrierile sale care s-au opus diviziunii. Dar împăratul Valens i-a favorizat pe arieni, în 365 l-a exilat pe patriarhul Antiochiei, Melecus, favorabil „credinței de la Niceea” și a provocat schisma antiochiană. Pentru a-l repune pe Melecus în drepturi, Vasile se adresează Patriarhului Athanase al Alexandriei, episcopilor din Occident și chiar Papei Damase. Dar demersurile sale nu sunt primite favorabil în Occident. Bolnav, cu sănătatea fragilă, mâhnit, Vasile moare la 1 ianuarie 379, la vârsta de 50 de ani.

Moștenirea lăsată de Sf. Vasile

a. Teologia Sf. Vasile al Cezareei

Tratatul *Adversus Eunomium*

[4] este argumentația lui Vasile care respinge ceea ce el consideră erezia lui Eunomiu care pune sub semnul întrebării natura divină a lui Isus Cristos. Eunomiu, episcop de Cyzic, era conducătorul grupării extremiste ariene a anomoienilor, curent dezvoltat în principal pe baza filosofiei lui Platon, pe noțiunea de „necreat”. Pentru Eunomiu calitatea de „necreat” este proprie numai lui Dumnezeu, iar Isus, fiind creat de către Tatăl, nu este Dumnezeu, adică „necreat”, deci nu

poate fi de natură divină.

Vasile îl combate pe Eunomiu afirmând că „necreat” nu poate fi o definiție satisfăcătoare a lui Dumnezeu. Vasile critică definiția lui Platon care identifică în „necreat” forma unui concept cu obiect cunoscut. Vasile continuă afirmând că Eunomiu reduce definiția lui Dumnezeu la unul dintre attributele sale. Eunomiu are deci pretenția de a vorbi despre Dumnezeu sprijinindu-se pe cunoștințe raționale. Pentru Vasile natura noastră umană, finită, nu poate pretinde cunoașterea lui Dumnezeu: „*A cunoaște esența divină înseamnă înainte de toate a cunoaște incomprehensibilitatea lui Dumnezeu.*”

Tratatul despre Sfântului Spirit marchează o etapă decisivă pe calea definirii consubstanțialității Sfântului Spirit.

b. Reforma cenobitismului

Reforma vieții consacrate pe care a inițiat-o Vasile este rezultatul sintezei pe care a făcut-o în periplul lui de doi ani prin centrele monahale din Siria, Palestina și Egipt. Câteva principii directoare, ale reformei monahale, date în Regulile bazilitane ar fi:

- Mănăstirile nu trebuie să devină comunitățile mari. Ele trebuie să aibă o dimensiune rezonabilă, care permite superiorului să poată supraveghea și susține pe fiecare din frații mănăstirii.

(continuare în pag. 17)

- Austeritatea sistematică, privațiunile, nu sunt recomandate. Vasile consideră că unele bunuri pot folosi la realizarea faptelor bune.

- Vasile apără nevoia prezenței preoților în mănăstiri, în ciuda opoziției unor monahi cu greutate, precum Pahomie cel Mare.

- Este de dorit ca mănăstirile să fie apropiate de orașe, fără legături cu ele, dar capabile să participe la educația creștină a tinerilor și să ofere un model de viață creștină.

Regula Sf. Vasile s-a răspândit rapid în Orientul creștin și a inspirat și viața monahală din Occident. Sf. Benedict de Nursia s-a inspirat din Regula Sf. Vasile și din viața monahală orientală cunoscută în Occident în special pe filiera egipteană.

c. Vasile și cultura

Formația profană și creștină a lui Vasile i-a permis să găsească un echilibru în utilizarea surselor păgâne. Opera cea mai cunoscută a lui Vasile este *Discursul adresat tinerilor*. Această operă „umanistă” arată cum poate profita un creștin de literatura clasică păgână. Opoziția dintre cultura păgână și creștinism i-a făcut pe unii să respingă toată cultura profană, considerându-o contrară credinței. Vasile scrie un text intitulat „*Modul de a profita de literatura helenistică*”. El demonstrează cu numeroase exemple că nu toată această literatură este imorală, și-i poate înnobila pe tineri.

El spune că manuscrisele grecești sunt, pentru un creștin ceea ce a fost cultura egipteană pentru Moise și constituie primele etape pentru înțelegerea Vechiului și Noului Testament. Această scrisoare, una dintre cele mai cunoscute, a fost retipărită în timpul Renașterii.

(va urma)

Ioan Felician SORAN

Notă: Pentru redactarea materialului de mai sus am consultat cel puțin următoarele surse:

Basil of Caesarea, http://en.wikipedia.org/wiki/Basil_of_Caesarea

Basile de Césarée, http://fr.wikipedia.org/wiki/Basile_de_Césarée

St. Basil the Great, <http://www.newadvent.org/cathen/02330b.htm>

Sfântul Vasile cel Mare, <http://www.crestinortodox.ro/sfantul-vasile/sfantul-vasile-mare-74672.html>

Vasile cel Mare, http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_cel_Mare

Saint Basile, http://jesusmarie.free.fr/dictionnaire_de_theologie_catholique_lettre_B.html

Benedict of Nursia, https://en.wikipedia.org/wiki/Benedict_of_Nursia

Benoît de Nursie, https://fr.wikipedia.org/wiki/Benoît_de_Nursie

Abbaye Notre Dame de Jouarre, Racines, Vie de Saint Benoît, <http://www.abbayejouarre.org>

Marius Ivașcu, Viața și minunile Sfântului Benedict, www.osb.org/gen/greg/Grigorie_VIATA_SF_BENEDICT

Benoît d'Aniane, http://fr.wikipedia.org/wiki/Benoît_d'Aniane

Reuniunea Mariană în viața Eparhiei noastre

„Cel mai bun mijloc pentru înaintarea în sfințenie sunt Reuniunile Mariane”. Sf. Francisc de Sales

Privim cu bucurie înființarea de tot mai multe „*Reuniuni Mariane*” în parohiile Eparhiei noastre; este dovada sentimentelor de iubire și venerație pentru Sfânta Fecioara Maria.

Desigur, evlavia față de Sfânta Fecioară este interioară, este în inima fiecărui credincios și este plină de încredere, Maria fiind refugiul oricărui suflet care aleargă la ea să-i ceară ajutor în orice fel de greutăți și amărăciuni.

Mereu purtăm întipărit în suflet chipul Mariei de la aparițiile din Rue du Bac, 1830, de la Paris. Din mâinile Preacuratei, care se deschid spre pământ, pornesc raze de lumină, simbol al harurilor pe care Fecioara le revarsă peste cei care i se încredințează. Cel mai mare dar al Mariei, Mama lui Dumnezeu, Mama Bisericii și Mama noastră, dat celor ce se roagă ei, este credința și contactul viu cu Cerul, cu Domnul nostru Isus Cristos. Sf. Ludovic Maria Grignon de Monfort (1673-1716), în „*Tratat despre adevărata evlavie către Preasfânta Fecioară Maria*”, ne mărturisește că „*Maria e mijlocul cel mai ușor, cel mai scurt și cel mai desăvârșit pentru a merge la Isus Cristos*”, „*Adevărul*” nostru în care trebuie să credem, „*singura noastră Viață care*

trebuie să ne însușească și singurul nostru tot care trebuie să ne fie de ajuns în toate lucrurile. Nu ni s-a dat sub cer nici un alt nume prin care să ne mântuim...” (Sf. Ludovic Maria Grignon de Monfort, „Tratat despre adevărata evlavie către Preasfânta Fecioară Maria”, Ed. Serafica - ediție nouă, 1999, p.30).

În Biserica noastră credincioșii care doresc să se desăvârșească în trăirea credinței sub ocrotirea Sfintei Fecioare, având-o ca model în virtuți - credința vie, iubirea și speranța, smerenia, ascultarea, încrederea în puterea rugăciunii - , intră în Reuniunea Mariană, asociație religioasă în sânul Bisericii Catolice, asociație foarte veche - a luat ființă la Roma în 1563 într-un colegiu al părinților iezuiți.

Aprobarea oficială a dat-o Papa Grigore al XIII-lea prin Bula „*Omnipotentii Dei*” din 1584. Cea dintâi Reuniune se numește „*Prima Primaria*” cu care toate Reuniunile înființate sunt unite în rugăciune și în aceeași spiritualitate, bucurându-se de indulgențele celei dintâi.

În Biserica Greco-Catolică de la noi Reuniunea Mariană a luat ființă la începutul secolului trecut
(continuare în pag. 19)

cunoscând o înflorire excepțională până în 1948. Devenită prin Decretul 358/1948 „Biserica Tăcerii”, Biserica în afara legii, cu viață spirituală în clandestinitate, Reuniunea Mariană i-a rămas fidelă, sprijin în noua formă de existență, însoțind-o în rugăciune, cu deosebire Sf. Rozar, păstrând și transmițând devoțiunile și spiritualitatea ei specifică. De la obținerea libertății Bisericii, o susține în efortul greu de rezidire.

Majoritatea obiectivelor Reuniunii Mariane se adresează tuturor vârstelor, dar sunt și obiective specifice tinerilor, ele au un accentuat rol formativ.

„Reuniunea Mariană”

corespunde cerințelor imperative ale timpurilor noastre care solicită laicii să ajute Biserica în misiunea de a aduce oamenilor mesajul lui Cristos, așa cum cere Conciliul Ecumenic Vatican II. Reuniunea este astfel un ajutor în viața parohiilor angajate în noua evanghelizare.

Suntem în pragul Centenarului Reuniunii Mariane din Eparhia noastră - a fost înființată la 28 decembrie 1913 de către protopopul Ioan Genț, parohul Bisericii „Oradea-Olosig” (Biserica Seminarului), și preoții-profesori ai Seminarului; Reuniunii i s-a dat numele „Sfânta Maria”. La 11 ianuarie 1914, seara, în „Biserica Seminarului”, Episcopul Demetriu Radu, membru fondator al Reuniunii, și credincioșii au ținut pentru prima dată „Paraclisul

Maicii Domnului” ca o devoțiune specială a „Reuniunii Mariane”. La 13 ianuarie 1914 Episcopul Demetriu Radu semnează aprobarea înființării Reuniunii Mariane „Sfânta Maria” și îi dă binecuvântarea. De atunci, toți Episcopii Diecezei au fost marianiști, IPSS. Valeriu Traian Frențiu, PSS. Ioan Suciu, PSS. Iuliu Hirțea și PSS. Vasile Hossu, toți au dorit să aibă în Dieceză Reuniuni Mariane; în timpul IPSS. Valeriu Traian Frențiu fiecare parohie din Dieceză avea Reuniune Mariană.

PSS. Virgil Bercea a readus tinerețea Reuniunii Mariane, echilibrul între ieri și azi, încrederea în binele pe care Reuniunea îl reprezintă în Biserica, sprijinul necondiționat, un orizont mai larg și multă speranță. Toate acestea explică dorința și efortul Preasfinției Sale de a avea Reuniuni Mariane în tot cuprinsul Eparhiei.

La începutul pontificatului său, Sfântul Părinte Francisc ne-a chemat să-l urmăm în drumul luminat de Domnul, **„edificând Biserica, mărturisindu-L pe Isus Cristos”**. Reuniunea Mariană din Eparhia noastră intră în acest drum având în mâini **„un buchet de flori”**, simbol al recunoștinței purtate Preacuratei pentru cei 100 de ani de viață, de ocrotire și de rugăciune și cu toată speranța pentru viitor.

„Cu blândul Isus, să ne binecuvânteze Fecioara de Sus!”

Otilia BĂLAȘ

Dedicație Sfintei Fecioare

Cu câtă duiosie la sânul tău eu vin,
O, Stea Prealuminoasă, o, Cer de stele plin!
Bucură-te, Fecioară, Arhanghelul ți-a zis,
O, noapte de dulci vise, din noapte dulce vis!

Sub scutul dulce-al tău cu inima m-alin,
O, Stea Prealuminoasă, o, Cer de stele plin!
Astăzi privirea-ți blândă în suflet mi s-a scris,
O, noapte de dulci vise, din noapte dulce vis!



Tu duci rugile noastre în Cerul cel senin,
O, stea Prealuminoasă, o, Cer de stele plin!
De noi a tale haruri cum știm slăvite-ți-s,
O, noapte de dulci vise, din noapte dulce vis!

Din „Tinerimea nouă”

Colectivul redacțional:

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)